

Cây Đào già

Tác Giả: Trán Khánh Liöm / Ngôi Viãt Trã Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 18:16

Chiãu nay bã nói sang ăn tãt niän vãi ãng bãn H.O. bên hàng xóm.

Tã mãi năm qua, năm nào cũng thã, cã đãn nhãng đãp lã, hai cã lúc nào cũng nhã tãi nhau. Bã tãi cãt mãt cãnh ão thãt đãp, ãy ãng sãp chãm chín nã. Bã trãnh trãng mang sang, kèm theo mãt chai martel đã tãng ngãi bãn cãa ãng.

Cây ão đã già, bã cãy mãi lãm năm vã trãc khi bã mã tãi tãu đãc căn nhà tãi mãt xóm nhã tãng đã yên tãnh đã an hãng tuãi già. Năm nào bã cũng cãt mãt hai cãnh ão tãng cho bãn hãu . Cây ão tãng đã đã già, cãnh chãng có bao nhiêu vì đã bã cãt hàng năm, thã nhãng cái

Cây Đào già

Tác Giả: Trn Khánh Li m / Ng i Vi t Tr
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 18:16

---

thân c a nó v n còn đ ng v ng, m c d u v quánh l i, có ch sù sì, c n c i.

B thích ch i đào . Ông h cđ c cái văn hóa t ngàn x a. B th ng hay k l i cho chúng tôi nghe : ngày còn th u, khi còn mi n B c, ông n i tôi cũng có cái thú ch i đào. M c d u là m t cây c nh đ c trân quý, ông n i cũng không quên c t m t cảnh đào t êng cho c H i. C là thông gia c a n i tôi. Hai ng i ch i thân thi t l m nên n i tôi g bác gái cho con trai tr ng c a c H i. Nh ng ngày t t niên, hai c c ng i ti p chuy n v i nhau, h t m trà này l i m kia. Đ i đ n tr a hai c cùng nhau nâng ly m i nhau v i nh ng món bà n i tôi đã làm hãy còn nóng h i. Có nhi u khi ch a c n chén, n i tôi đã v i be r u ti p cho c H i. Tình b n đ n th là tuy t.

M t hai khi b đ c n i tôi nh đ n c hay sai v t nh ng chuy n c n trong bu i hai c g p nhau. Cũng chính th b tôi h cđ c nhi u l i s ng c a n i. Có khi b nói: các con l n lên x ng i, ch ng bi t cái văn hóa c a ng i mình là bao. B nói, ít nh t b cũng t o đ c m t n p s ng văn hóa cho con cháu trong gia đình đ sau này con cháu l n lên v n còn gi đ c n p c a t tiên đ l i.

B đ a cảnh đào, kèm theo chai r u, nói má nhà đ n đ p nhà c a đ ngày đ u năm gia đình xum h p m ng xuân, chúc tu i b m con cái mong năm m i có đ c nhi u an vui và h nh phúc.

Ông HO bên hàng xóm t i đây cũng g n m i năm. Ngày nghe tin ông t i, b má m ng quá vì c g n hai m i năm ba má không g p đ c ông bà. Lúc đ u khi ông đ nh c California. Đ c m y năm, nh ng i h c trò mu n giúp thầy, đã mang gia đình ông t i đây làm th ký trong làng. Đây là làng Vi t Nam do m t tu sĩ già có nhi u nhi t tâm lúc nào cũng mu n m mang và xây d ng c ng đ ng. Ng i làng ch th y ông HO hi n lành, ch bi t g c gác c a ông ra sao. Làm th ký đ c m t th i gian thì ông làm ch t ch làng. m t làng nh bé, ch c v đầu có nghĩa lý gì. Th nh ng ông đã t n tình làm vi c, xây d ng l i tinh th n thân thi n và h tr nhau trong làng. Do đó ng i ta bi t đ n ông nhi u h n.

B tôi nói v i má: có m t lúc nào hai bác ph i r i kh i làng, ra đ nh c bên ngoài cho có cái không khí tnh m ch vì hai bác đã lu ng tu i. B nói : ng i ta đâu có bi t bác nh th nào. B k : tu i tr đi mau quá. Ngày r i khu T v T , bác và b ph i v t v c tu n l tr n tránh cán b , v t i vùng giao tranh hành quân. Cu i cùng đi theo nh ng ru ng có ven bi n đ v nhà ngay giáp gi i vùng chi m đóng. V t i làng thoát c nh cán b theo dõi, nh ng đêm đêm v n nghe ti ng đ i bác, ti ng súng hai bên ch m nhau.

Cây Đào già

Tác Giả: Trn Khánh Li m / Ng i Vi t Tr
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 18:16

M t năm sau, bác và b ph i di c . B nói nh ng giây phút r i quê h ng mà lòng đau nh c t. B y gi m i nh i bài h c bi t ly trong Qu c Văn Giáo Khoa Th t thu nh . Vào Nam r i i đi h c, ra tr ng r i c hai đi d y h c. Bác làm hi u tr ng m t tr ng cách Sài Gòn hai ti ng lái xe. B v n d y h c c Sài Gòn. Khi chi n tranh b t đ u gay go, b và bác đ c l nh đ ng viên. C hai cùng m t khóa, m t đ i đ i. Giai đ n hai c hai đ u tham gia công tác văn hóa, đ c trách v thuy t trình Qu c Sách p Chi n L c. Ra tr ng không hi u lý do gì, c hai đ c ch n v ph c v H i Quân. B v i bác cùng làm t i B T L nh H i Quân. Có l n bác đi cùng phái đoàn ra thăm hai đ o Tr ng Sa. Hoàng Sa. Bác k chim bi n đ y trên đ o. Có th là chính ph d trù s mang phân v làm k ngh â phân bón trong đ t li n. Th mà nay Tàu C ng ngang nhiên chi m đóng sau cu c h i chi n v i H i Quân Vi t Nam, mi n Nam vào mùa xuân 1974. Th mà CSVN b ng bít, c m đoán không cho ch ng đ i vi c tàu c ng chi m đ o Tr ng Sa, Hoàng Sa. C đ n chuy n t i h i t c Tàu còn tìm cách cu p bóc, đánh đ p dân chài Vi t Nam vô t i. V n n c khéo r i i b b c thu c m t l n n a!

R i b nh i : ch ng bao lâu h t h n đ ng viên. B và bác l i đ c tr v dân s v i cái ngh cũ. Ai ng bi n c t t M u Thân, B tr l i tái ngũ, bác ra ng c h i đ ng t nh. Ti p đ n là tr n cu ng phong 1975 n i d y, đ t n c tan nát. B b n c ra đi, còn bác i. Trăm chi u gian truân v i nh ng ngày s ng trong tr i c i t o đ y u t c. Câu chuy n c a bác và b c dnh li n v i v n n c : tu i tr và binh đao, tù t i và lìa x , cô đ n và ti c nh .

V a vào nhà ông HO, b đã đ c đón ti p tay b t, m t m ng. Hai ng i i i ng i vào bàn ti c chuy n v n : dĩ nhiên là th i cu c. B nói năm ngoái b ti n heo đón chu t. B có m t đ a cháu ngo i : con heo vàng ! Năm nay năm K S u : b có m t cháu n i, m t cháu ngo i. B g i hai con ghé. Năm nay v n n c ra sao ? b nói v i bác : năm nay v t v quá, bao nhiêu ng i m t vi c, kinh t suy thoái. Bác nói : ít nh t có m t hy v ng công ăn vi c làm đang ló r ng : kinh t đang ph c h i và ch c r ng năm con c p s có nhi u ng i có vi c làm.

Con c p tuy d t n nh ng không bao gi b đ ói. Hai ông tâm đ c đ a chuy n coi trên TV v súc v t Phi châu ra nói: c p m nh, có s n m i thú v t trong r ng, c p ch n m trong b i, rình m t h i lâu là b t đ c con nai, con hoẵng đ làm đ ăn cho c nhà. V y thì v n n c ch c r ng s kh quan h n. Th nh ng l n đ a cay cu i cùng trong bu i ti c, b tôi và bác v n bu n cho v n n c : bên ngoài thì ai cũng nói lúc này kh quan, ph ph ng t p n p, ki u bào v đồng nh ki n c , ngo i t kh quan.

Nói nh th nh ng không ph i nh th : ng i dân quê v n kh , v n b tìm k p. Tôn giáo v n b làm th t, n u không n m trong khuôn kh qu c doanh. CSVN bây gi mu n d ng i n c ngoài v h p tác. V thì c mang ti n v , nh ng khi c s thành hình là li u đ ng cao ch y xa bay : t i cán b tìm cách ăn ch n, hù h a đ Vi t ki u tìm cách chu n đi, đ l i c s cho cán

Cây Đào già

Tác Giả: Tr&n Khánh Li&m / Ng& i Vi&t Tr&
Thứ Hai, 15 Tháng 2 Năm 2010 18:16

---

b&. M&i đây nhà n& c c&ng s&n t& ch&c đ&i h&i Vi&t ki&u . H& là ai, h& t& đầu v&, h& đ&i đi&n cho ai. Hay r&t cu&c ch& là m&t chi&c bánh v& đ& kh& c&a nhà n& c tr&ng ra cho đ&p m&t.

Năm nay còn có c&nh ngo&n m&c : ngh& quy&t phát tri&n kinh t& ngo&i qu&c, nh&t là M&. Th& là cán b& th& ti&n ra ngo&i qu&c, th& cán b& trong công tác ki&u v&n. T& ch&c các gia đình du sinh xu&t ngo&i, tìm đ&n b&n bè, thân h&u. M& r&ng tòa t&ng lãĩnh s& g&i là đ& bệnh đ& ki&u bào, nh&ng m&c đĩnh không ph&i nh& th& mà đ& ki&m soát, r&i đi đ&n hãm đ&a r&i làm th&t ki&u bào. Làm nao núng nh&ng ng& i qu&c gia có nhi&t tình xây đ&ng m&t qu&c gia Vi&t Nam t& do dân ch&.

Bác nói v&i b&, chúng ta ph&i b&o nhau, giáo đ&c con cái cho chúng bi&t t&nh th&c k&o r&i l&i m&c m&u t&i cán b& CSVN.

Tr&i đ&v& khuya, b& tôi t& gi& ông HO, ra v& mà lòng không yên vì s& r&ng nay mai, c&ng đ&ng ng& i Vi&t l&i m&c m&u t&i CSVN m&t l&n n&a. Dù sao, hai ng& i v&n chúc nhau m&t năm m&i h&nh phúc, con cái g&p nhi&u may m&n, c&u cho qu&c thái dân an.

V& đ&n nhà, tr&i đã b&t đ&u ch&p t&i, b& ra g&c đào, tìm m&t cành đào hàm ti&u, đánh đ&u đ& đêm nay khi giao th&a, b& đ&a má ra hái l&c, r&i đem vào xông nhà.

Khi b& đi chúc tu&i ng& i b&n hàng xóm, má & nhà s&a so&n đ& ăn cho gia đình dùng trong bu&i ti&c tân niên. Nào bánh ch&ng đ&a hành, th&t đông, nào đ&a chua, nào giò ch& đ& th&. Má cũng không quên lu&c m&t chú gà tr&ng béo ng&y. Trên bàn th& có mâm qu& đ& th&, có nhang, có đèn. Hai bên c&a vào có c&p cúc đ&i đ&a. Trong phòng khách có c&p qu&t đ& i. Nhà đ& c quét đ&n t& m t&t, bày bi&n g&n gh&. Ngày mai khi v&a sáng, chúng tôi s& có m&t trong phòng khách, qu&n áo ch&nh t&. Ng& i đ&i đi&n v&n là ch& gái c& s& chúc tu&i b& m&.

Tr&i đã v& khuya, bên ngoài t&i nh& m&c. Bên hàng xóm có mùi nhang thoang tho&ng... Ch&c b&n c&a b& đang th&p nhang đón ông ba t& tiên v& ăn t&t tr& c giao th&a.